

De ascensione domini

Sus oliuag̃ summi. Palmaq̃ transuersum fuit in cruce lignū Cedrus de signat altitudinē p̃eplationis. Cypressus odorē bone opinonis. Palma designat fructū iusticie. Oliua lenitatem misericordie. Scđo amendaſt in flore. vñ in Nicodemū hoc lignū sc̃ē crucis fecit florē dānationis et saluationis. de pīna flore nō laudat. s. de flore dānationis de q̃ adā in padiſo gustauit q̃ quē mīndū dānauit. H̃z de flore saluatoris q̃ portauit q̃n p sanguinē xp̃i hoc lignū fuit coloratū. Et iste flos fuit de quo dī in canticis. Ego sum flos capi et liliū quallū. Terrio amēdaſ ex germine. i. rōne fructus. q̃ suauissimū fructū prulit ſez corpus xp̃i traditū in preciū toti ſe culi. vñ in canticis. Et fructus eius dulcis gutturi meo. Itē nota. autor dicit. quod nō valet vis hūana. q̃ hoc tāg̃is p̃r̃us effectus sc̃ē crucis de qua dicit Damas. Speciosa crux p̃e euacata est mors p̃mī parentis et p̃erī solutū. infernus dānatus eft t̃ mūdū ad pristinā beatitudinis gratiā reuocat̃. Subiungit̃ eris galea et ſcutū ṽl̃us dyabolū. tu es dor mītūm resurrectio. infirmor̃ baculus. virga pueretū et p̃recio corporis et aie. Item nota. qdā textus h̃nt. quos to mētis vis ſeuire. et tūc debet ſic expōni līa. O xp̃e fortia tuos fidèles q̃ ppter te paſſione ſuſtinent ne in paſſionib⁹ et tribulaſib⁹ deficere videantur. Sed qdā h̃nt vis ſeuire tūc deſerit ſic intelligi. O xp̃e ſeruia tuos fidèles qui ſeruunt ſc̃ē cruci in h̃ mūdo. Pro terminis nota triūphale ē nomē adieciū a nomie triūphus. et a tris qd̃ est tres et phonos ſonus q̃lī triū puerō ſonus. H̃z vale eft verbū defectiū neu ge. cuius declinatio p̃t̃ in Alexā. Sed vis ſum̃ hic. p̃r̃ate. Itē ſeuire ē p̃bū q̃r̃te ſiuga. neu ge. et fecit crudeliter agere et h̃z ſeuiu in preterito pfecto. Itē largior eft verbū cōmu ne halēs ṽrāq̃ ſignificationē et habet largitus ſum in p̃reterito.

f Uimi triumphum regis prosequamur laude

f Qui celi qui terre regit ſceptra inferni iure domito

f Quis eſe pro nobis redimendis permagnum dedit p̃ecium

Dic deſcribit aliud cantū in quo offert̃ materiā ascensionis dñi. Et diuidit in tres p̃res. In p̃mia p̃e deſcribit hystoria triūphalē que facta ē in paſſione xp̃i. In ſcđa deſcribit ipſi ascensionis ienarrabilē gloriā. In tercia applicat ea q̃ p̃emisit ad p̃incipalem materiā huius festi. ſcđa ibi. huic nomē tertia ibi. deniq̃ ſaltū. Primo horatatur nos ad laudem dei dicens. Nos (pſeq̃m̃ laudē) i. p̃fecte laudem (triūphū). i. victoriā (regis ſu mi) id ē ſup̃m̃ (q̃) rex (regit) i. gubernat (ſceptra) i. regna (celi et terre. do mito) i. refrenat̃ et expugnat̃ (iure) i. p̃r̃ate (inferni. qui) ſez rex (dedit ſe ſe permagnū) i. valde magnū (p̃ecium) in ara ſc̃ē crucis (pro nobis redi mendis) i. vt redimeret̃ nos. Nōtandum ſcribit̃ Iſa. lxiii. iſte ſoci⁹ mihi formosus in ſtola ſua gradiens in multitudine virtutis ſue. in iſtis verbis ad amēdaōez huius festi tāg̃um̃ duo. primo triūphus iefu xp̃i paſſionis cu dī iſte ſoci⁹ nō formosus eft. ſcđo tāg̃is ienarrabilis glā cu dicit̃ in multitudine virtutis ſue. Quātūad p̃rimū nota. q̃ ille terminus ſtola

Folium clavis

multipliciter sumit. Primo dicitur ornatius sacerdotalis. Secundo est vestis alba
vnde in Apoc. Tercio albis sequitur agnus quemque ierit. Quartio dicitur vestis
solemis. vnde in epistola ad Hieros. Induit stola iocunditatis. Quinto ponit per animam et
corpe. vnde in Apoc. Lauerunt stolas suas in sanguine agni. Sexto caput
per passionem. et si capitur hic quoniam angeli dixerunt admiraturue ille secundus nos
formosus est in stola sua. in passione. Quintum ad secundum tunc Christus ascendit
cum magna multitudine. quod postquam medit cum suis discipulis transiit in mon-
tem olueri et statim nubes ordinata suscepit eum. nam Christus est pons ab angelis
et nunc iacutus. post hoc natus. circumcisus. in templo presentatus. passus et res
surrexit ut ascenderet ad celum ad dexteram patris quem eum misit. Et hoc decla-
ratur quod homo per peccatum primi parentis primo est captus in vinculis dyaboli.
sed hora passionis et resurrectio Christi liberatus est. nam autem ductus est ad
patrem celestem. ut patet etiam per prophetam qui dicitur. ascendens Christus in altum capti-
uum duxit captivitatem sua virtute.

Pro terminis nota. psequor est verbis deponere. terrie pingua. possumus aperire
sequor. Tertius dominus a nomine principium futuri temporis derivatus a verbo domos
aris. Sed redimendus est principium futuri temporis huius verbis redimor quod con-
ponitur a re et membra reditum et in eis interponendo e.

Hunc nomen extat conueniens idem. Nam transilinit omnes strenues montes colliculosque bethel.

Nic autor describit inenarrabilem gloriam ascensionis Christi. et dividit in duas
partes. Primo imponit proximum nomine deo preciunis sibi ex virtute ascensionis
Secunda propter vel transfert se ad materiam principalem. Secunda ibi salutem de celo et
Primo dicit sic (idem). et transiliens est preciunis. et petens (nomine hu-
ic) scilicet Christo (nam). per quam transiluit et remanevit. et viriliter transiluit (omnes moni-
tes quod) propter omnes colliculos bethel illius regionis.

Morandum. idem fuit proximum nomine viri qui erat potens super omnes moabites
de quo legitur primo Regum. qui erat velocissimus et agilissimus ad cur-
rendum et illum interfecit Abner filius Neronis principis. et sic per excellentias
quibus velocissimi cursus et agilis in saltando potest dici vel vocari idem. sic
erit enim Christus triumphator merito et ronabiliter dicitur idem. qui in magnis saltus
fecit. quod attestatur prophetam in psalmo. ad summum celo egredio eius et occur-
sus eius usque ad summum eius. Item littera dicte bethel. per hoc intelligi
gitur hierusalem quod proximum vocabatur solina. quod interpretatur parvus et in tali ci-
uitate christus pacificauit et reconciliavit nos patri. Secunda vocat salem.
Unum legitur in Genesim qui melchisedech rex salem id est hierusalem vinum et
panem obtulit. Tertio vocat lusa et est hebreice dictum. Quartu vocat
bethel. id est domus dei. unde legitur in Genesim quando Jacob accepit benedictionem
nem patris et fugeret a facie fratris sui Ioseph requieuit in quodam loco ubi
vidit in somno scalaram tangentem celum et euangelista dixit. vere deus est in loco
isto et ego nesciebam. et vocavit nomine loci bethel. et postea in eodem loco edifica-
tum est templum dei. Quinto vocatur helia. unde legitur de sancto Ioanne
quod caput sancti Joannis sepultum in helia. id est in hierusalem. Sexto vocatur
hierosolima. Ultimo vocat hierusalem. et hoc nomine est sibi impositum a
primis edificatoribus huius civitatis. Item nota dicebatur in littera

De ascensione domini

precedet et Christus regit sceptra celi et terre. quod ipse sed est Princeps totius mundi. unde hoc est de necessitate boni ordinis et sic sit unus regens. quod si non esset unus rex celi et terre tunc esset plalitas principium quod est derestabile ut prius per prophetam. merito. qui dicit. entia nolunt male regi sit ergo unus princeps. Item erat dicebat ibidem. inferni ure domino. quod Christus descendit in infernum et ibi periret dyaboli praecepit recipiendo aias quod sibi placuerunt et eius voluntarem fecerunt. unde oes aie hominum quod fuerunt ante aduentum Christi mortui fuerunt in limbo inferni. sed Christus mortuus misericordia de patitur de hanc aiam ipsas abstulit a potestate dyabolica. Pro terminis namque ponit hic pro rationabiliter et non mente adiecimus. Item exeat est verbum neutrale. et expone hic pro est. Secundum modum faciat apparere. inde venit extra et sunt intestina hois. Item idcirco est primum non men viri quod fortiter sciuit saltare et est masculini gressus et indeclinabile. Transilium est verbum quarte iugationis et ponitur a trans et salio. Item bethel est primum nomen ciuitatis feminini generis et indeclinabile. Saltum de celo dedit in virginalem ventrem. inde in pelagus seculi. Postquam illud suo mitigauit potentatu terras fleget contumis assilij tenebras.

Hic autem regreditur ad veram materiam huius festi ostendens quod modis Christus salvavit dices. Christus dedit. id est fecit (salvum). id est descendit (in virginalem ventrem). id est uite. b. marie virginis (inde). id est postea Christus dedit salutem (in pelagus). id est mare (seculi). id est mundus (postquam mitigauit). id est pacificauit et conciliauit (illud) scilicet pelagus huius mundi (suo poteretur). id est suam poteritatem (ipsa assilij). id est salvauit (terras). id est obscuras tenebras (flegetonis) id est in inferni.

Principis illius disturbato imperio. Maniplis plurimis inde crux mundi illustrat suo inbare Captiuitateque detentam inibi

victor duxit secum. Et rediuit secum iam suis se probuit seruis et amicis et scilicet inferni eritis. id est destruxit (imperio). id est peccatum (principis illius) scilicet in inferno (illustrat). id est literatis (plurimis maniplis). id est multis suis seruis (inde). id est de inferno (illustrat). id est illuminat et letificat (mundum suo inbare) id est splendore scilicet sine resurrectois (quod). per f. Christus exiit (victor duxit secum captiuitate detentam). id est captiuus (inibi). id est in inferno scilicet secundus pres qui in inferno erat captivus (et) scilicet Christus (predixit). id est ostendit (se iam rediuit). id est iterum viuus et a mortuis resurgentem (suis seruis et amicis) id est suis

Notandum diceret quod Christus non statim ascenderit post resurrectionem sed per quadraginta dies expectauit. Undeque et huius triplices est ratio. Primo propter certitudinem resurrectoris. quod ad veram resurrectorem reprobatur plures dies. quod difficulter erat probare veritatem resurrectoris quam passionis. quod primo die respexit ad tertium probat passionem. Secundum propter apostolorum et discipulorum gloriam quod ipsius passionem grauiter fuerunt turbati. Tertio propter mysticam beatitudinem. quod licet xl dies teiunauit et xl horis iacuit in sepulcro sic et post xl dies ascenderit in celum. ut per hoc dare intelligi quod post resurrectionem diuine preparatur ad tribulationes. si tunc dies ad horam et annus ad die. Item sciendum quereret aliquis quater ascen-

Folium xliij

Dicitur Christus. Non def. qd Christus ascēdit nec cētus nec pētus sūt p̄p̄is viribus. viii
Ioā. Nemo ascēdit in celū s. p̄p̄ia virtute nisi qui descendit. Sed o ascēdie
manifeste. vñ in actib⁹ apo. vidētib⁹ illis eleuatus est. Tertio ascēdit letat⁹
ter. vñ ps. ascēdit deus in iubilo tc. Quarto ascēdit velocit. vñ ps. Exul
tauit vt gigas ad currēdum viam tc. Itē nota de loco in quo ascēdit
christus qd ascēdit in mōte oliveti versus berhaniam quo discipulos
ire precepit nā in ipsius ascētionis die bis apparuit. semel. xi. discipulis co
medētib⁹ in cenaculo. cū iugis p̄medissens precepisset eis vt in mōte olive
ti versus berhaniam irēt ibi iterum eis apparuit et eleuatis manib⁹ benedī
xit eis et coram oculis eorum in celū ascēdit. Itē nota. qđe christ⁹ ascē
dit. Dic qd huius sunt plures cause. Prima ē vītūtas. vt in euange. Nisi
ego abiērō paciētus non venier. Secunda ē maior p̄gnitio dei. vñ in euange.
Sed diligenteris me tc. Tertia ē meritū dei. Quarta est securitas nostra.
qđ ideo ascēdit vt nōster aduocatus fieret apud patrē. Quinta p̄p̄ dignit
atem nostrā. vñ angeli vidētis nostrā h̄yanā naturā exaltari ad dexterā
parr⁹ phibuerūt se ab hoib⁹ adorari. vñ apo. xix. Cecidi ad pedes ei⁹
vt adorare eū et dixit angelus. vide ne feceris. seruus tu⁹ et fratrū tuorū
ego sum. Sexta causa est ianue celestis aptio. sicut enim prius aperuit ia
nū inferni eo dē mō ianua paradyssi. Itē nota. querer qđ cū qđo a scē
dit Christus in celū. Non def. qd Christus ascēdit cū captiuitate quā ipse liberauit de
inferno. vñ ps. Ascēdit deus in iubilatione captiuā duxit captiuitatē.
Sed o ascēdit cū multis corpib⁹ et aliab qđsecū surrexerit. vii in euāgeliō
Dulta corp⁹ a scētōz surrexerūt qđ vīsa sūt in scēa ciuitate et postea cū p̄p̄o
ascēderūt. Tertio ascēdit cū multitudine āgeloz. Vñ tres qđstiones fētē
fuerūt ab angelis in ascētōne. et h̄ s̄m triplicē hierarchiā. Primā questio
nē fecerūt minores angelis ipsiā majorib⁹ dicētes. Quis est iste qđ venit de
edom tinctis vestib⁹ de bosra. Huic qđstioni rūndet dñs. ego sū qđ loq̄ iusti
tiam et iudiciū in redēptione humāni generis. Hecūdam questionē
fecerūt supēriū āgeli ad christū. qđe rubrū ē indumentū tuū. Ecce rūndet
dñs. torcular calcauit solus. Tertia qđstio fuit ipsoz angeloz de trib⁹ h̄ie
rarchijs qđ dixerūt mutuo. qđs est iste rex glorie rūndit dñs dñs virtutū ipē
est rex glorie deinde oīnes angelī rūndebant. hic ē candidus qđ nec habuit
specie neḡ decore. hic ē qui infirmus fuit in regno. fortis in spolio armar⁹
in prelio. sp̄etus in morte. pulcer in resurrectione. rubicundus in cruce. cla
rus in celo strēnuus in nouissimo iudicio. Pro terminis nota. pelag⁹
est nomē neutri ḡ. sedē decli. et dī. et a pello is. qđ pellit litora fluctib⁹ suis.
et ponit hic p̄ tribulationib⁹ huius mūdi. vñ bene dī qđ christus salta
uit in mare mūdi. qđ christus nūq̄ habuit bonū dī in terris. h̄ semper vixit
paup̄ nō em habuit. p̄p̄ia bona. Itē no. tēter tra trū ē nomē adiectū et
et idē est qđ obscurus aū. Itē s̄lē geron dī. fluvius inferni vt p̄t in corā
nuto et dī flegetō grece qđ ē ardere latine et in ipso pumūl illi qđ ardent in
amore hui⁹ mūdi. Vñ qm̄q̄ sūt pene infernales. vii. Sit odiū. flegetō ar
dēs. obliuio letes. lochir⁹ luce⁹. archir⁹ sonar absq̄ salutē. Et dī disturba
to ipso st̄s ablāti positi in designatiōe p̄nē et disturbāt̄ ē p̄t. a p̄bo distur
bor ar⁹. Itē assilij p̄ponit ab ad et salio. Itē plurim⁹ aū ē suplatūt⁹ hui⁹
noīs mūle⁹. Itē crucis ē p̄cipiū p̄te. et qđs decōpositē figure. ab eruo

De ascensione domini

teris. Item insibi p se est aduerbiū loci. **S**ed in presenti ponitur noī taliter
qz dictiones indeclinabiles p additionem prepositionum nominantur
Deniqz saltum dederat hodie maximum nubes polosqz cur
su prepeti transuolans. **C**elebret ergo populus hunc diē cre
dulius. cuius morbida iditum corpora in semetipso altis se
dibus celii innexit dei filius.

Nec auror declarat secūdū saltū qui fuit ad vitam eternā. seu applicat ea
que dicta sunt ad materiā principalem huius festi. **E**t dividit in duo. **P**ri
mo facit qd dictum est. **S**ecundo dirigit petitionē ad xp̄m. secunda ibi. **I**ā
iditū dicens (**D**eniqz) id est postremo vel vltimo scz xp̄s (decederat) id est
fecerat (hodie). i. hac die ascensionis (maximum saltum transuolans). i. pno
lās (nubes. qz). p z (polos). i. celos (ppeti cursu). i. veloci (Ergo popul⁹)
id est tota multitudine fideliū existens (credulus) scz xp̄o (celebret) id ē ho
noret (hunc diē) ascensionis (cuius) scz populi (morbida) id est maculata
(corpa) id est corporeā naturā filius dei existens (iditum) id ē transilie
(inuenit) id est induxit (alris sedibus celi in semetipso)

Ecclēmēns indicem expectat affuturum vt duo angeli fra
tres docuerunt. Qui iesus a vobis assumptus est in celū ūe
rum veniet vt vidistis eū m

(**E**t) scz popul⁹ (tremēs expectat affutur⁹). i. ventuz iudicem scz filium
dei (vt). p sicut (duo angelū docuerūt fratres). i. aplos. s. dicentes eis (ie)
sus qz assumptus ē a vobis) scz aplos (in celum venier itez) id est in nouis
simo die (vt) sicut (vidistis eū) scz eūtem in celum

Notādū diceret qz an xp̄o fuit ḡruū in celū ascēdere. **R**ūndet qz scz vñ
xp̄s ascēdit multipliciter. **A**rimo ppter quiescere post labore quo erat fati
gat⁹. **S**cđo ad intercedēdū p amicis. p qbz utileter laborauit vñ Ber.
Secuz accessum habes o homo ad deum vbi hales filii mediato rē ma
trem intercedētem filius ostendit patri latus z vulnera. mater ostendit
filio et patri pect⁹ z vlera. nulla potest esse repulso vbi sunt tot amoris in
dictia. **T**ertio ad ppterenduz de inimicis pro quibz inutiliter laborauit.
vñ **E**sa. Imanū laborauit tē. **Q**uarto vt nobis locuz prepararet. **U**nde
Joan. Vado parare vobis locum. **I**tem Aug⁹. dicit. para. quid paras.

Quinto ascēdit ppter nostram dignitatē. quia magna dignitas est vbi
humana n. cura vscz ad dexteram dei est exaltata. **S**exto vt spiritum san
ctum nobis mitteter. **U**nde in euangelio. Nisi ego abierto paraltus nō
veniet. **I**tem sciendum xp̄s in eius ascensione penetrauit omnes celos.
vt dicit apostolus absqz omni scissura z diuisione celorum z sphērārum
christus eleuatus est. quia hoc possunt facere corpora glorificara. **I**tem
Brego. ille qui descendit in sinū maris ascēdit super omnes celos

Pro terminis nota. deniqz est aduerbiū affirmandi et exponit p
certe. vel potest dici qz sit aduerbiū temporis. z potest exponi pro li yl
timo. **I**tem prepes est nomen adiectiū. yelox. z dī quasi pte alij

Folium

xix.

halles pedes. qz velox hz pedes aī tardū. **I**te inueho. i. induco z est verbum trasciū. **I**te affutur est p̄cipiā deriuatū ab antiquo s̄bo affutu qd̄ cōponit ab ad. z suo. vñ fm antiquos suo est verbum substantiū a quo nunc sum accōmodat p̄teritum fui.

Tam iditum nostrum vocib⁹ sedulis omnes imploremus
Ut a dextris patris qui sedet spirituz mittat nobis sanctum
In fine seculi ip̄e quoqz semper sit nobiscum.

Nec au. dirigit quandā petitorē ad xp̄m di. **N**os (oēs implorem⁹) id est rogenus (iam). i. in plenitudo (nost⁹ iditū). i. nos z saluatorē xp̄m (sedulis vocib⁹). i. frequētib⁹ orōnib⁹ (x) scz ip̄e (q̄ sedet a dextris patris. mittat nobis sp̄m scm. quoqz) p̄ er (ip̄e) scz xp̄s (sit s̄p nobiscū in fine seculi). i. vñq ad finē seculi post hanc vitā. **N**otandum. Ira dt ad dextrā patris diceret q̄s. tñ deus pater est sp̄us z sp̄us est sine omni dimēsione z corporeitate. vñ dz in euāgeliō Sp̄us carne z ossa nō hz. quē tūc sedet ad dextrā patris. **R**espondet q̄ sedere ad dextrā dei patris intellegit dux. **P**rimo. i. esse in potiorib⁹ donis dei patris fm̄ humanitatē. et sic vtrqz mō sedet ad dextram patris fm̄ ambas naturas. scz deitatis z humanitat̄. **V**n̄ beatus Augusti. in quodā sermone dt. q̄ xp̄s carnaliter sedet ad dextrā patris. damnati aut ad sinistram in futuro iudicio. **S**ancti aut in eterna beatitudine oēs sunt in dextra. qz ibi nulla est obliq̄tas nec aliqua miseria. **S**edo intelligit fm̄ naturā deitatis. qz filius ē eq̄z patris in diuina natura. **V**n̄ in symbolo Athanasii. **E**qualis patri fuit diuinitas. **I**tem sciendū si diceret quis. vtrz xp̄s post ascensionē sit in celo emperio per modum stantis vel sedentis. **P**rimū p̄t de sancto Stephanō. vbi dt. **V**ideo celos apertos z iesum stantem a dextris tc. **S**ed cundū p̄t in symbolo. **S**edet ad dextram dei patris. **R**espondeſ p̄ distinctionē. qz vel loqm̄r fm̄ sensum mysticū quē fcat res. tunc tene p̄cedit vtrqz fm̄ diuersas metaphozas. **C**hristus em̄ dz stare q̄i parat ē p̄estare auxiliū suis. z ita apparuit beato Stephano agonisanti. **C**z dz sedet re. qz regnat in pace ineffabilē. **H**oc etiā intelligit de mebris. vñ Ia. **D**e debito populus meus in puluere pacis. in tabernaculo fiducie. z in requie semperita. **S**; si loqm̄r fm̄ sensum litteralē tunc nō est nobis determinati. q̄liter xp̄s sit in celo. **S**z certū est si placet sibi stare stat. si sedere sedet. **I**tem nota cum christus ascendit locatus est ad dextram dei patris. vñ ps. **S**edet a dextris meis. nō q̄ sp̄issancus tm̄ procedat a patre. sed etiam a filio. **I**tem nota. ex ista ita. in fine seculi. p̄t error philosophoz qui dicunt mundum non habere principium nec finem. quod est fallum. quia si sic tunc non esset dies ultimi iudicii. **P**ro terminis nota. q̄ dextra ponit hic substatuē. z dz quasi stans ex tra. **I**te sedulus sedula sedulū dz quasi frequens. z est nomine adiectiū. **I**n venit sedule aduerbiū. **I**te spiritus dz quasi spirans thus. i. grām. **S**ed nobiscū est aduerbiū personalis ficationis.